

Cæterum nostras hasce synodicas litteras Michaeli A sanctissimo Christoque dilecto Philadelphie civitatis metropolitano, ad dilectam desideratamque fraternitatem vestram deferendas tradidimus. Et quamvis ex sermone et colloquio quod cum eo miscuimus, conjecturam facientes, non dubitemus quin omni cum humanitate eum suscepturi lætisque oculis aspecturi sitis, rogamus nihilominus propter nostram parvitatem, ut germane, familiariter honorificeque a vobis excipiat reficiaturque. Is enim est qui sincero fervidoque affectu vestram dilectionem complectitur, magnumque in rebus ecclesiasticis studium promptitudinemque declarat, et in sermone, vitæque integritate, et virtute admodum excellere videtur, qui etiam Deo illum dirigente, animumque vestrum permovente ad majorem nostram lætitiâ spirituales perfectioremque nostram in Domino dilectionis affectionem, dilectionis concordieque symbola, hoc est, venerandas vestras litteras hisce presentibus respondentes ad nos est relaturus. Universam quæ vobiscum agit fraternitatem plurimum salutamus in Christo. Vale in Domino. Ora pro nobis, sanctissime et beatissime frater, mediatorem et synergum apud Deum communem patronum fautoremque nostrum, magnum illum principemque apostolum adeptus, cui pro nobis indignis servis intercessionis offerre ne graveris. In signum autem charitatis quæ inter nos in Domino intercedit, misimus fraternæ vestræ beatitudini encolpium aureum, cujus alterum latus crystallo est inclusum, alterum opere fusili effigiatum; C

• Hic desinit codex Siguierianus postremo folio abscisso.

SANCTI LEONIS PRIVILEGIA.

I

Horreensi virginum Benedictinarum monasterio apud Treveros dat privilegium Leo papa III. (Circa annum 792.)

[Mansi, conc. Collect.]

Ego Leo vicarius sancti Petri principis apostolorum, meritis quidem impar, vice tamen ipsius dignitate Romani fungens præsulatus, cœnobium Horreense a Modowaldo Trevererum archiepiscopo, subministrante beata Modesta, filia sororis ejus, e regalibus horreis, a quibus et nomen accepit, ad divini cultus officium restaurandum post discessum beatæ virginis Irminæ, quæ prima hunc locum pro-

Μιχαὴλ δὲ τῷ ὀτιωτάτῳ μητροπολίτῃ τῆς ὀφιλιδίου [συναδίου] φιλοχρίστου πόλεως τὰ παρόντα ἡμῶν συνοδικὰ γράμματα πρὸς τὸν ἡμετέρων ὑγκαίμενον καὶ ποθεινὴν ἀδελφότητα ἐνεχειρίσασθαι. Καὶ πεπιστώμεθα μὲν ἐκ τῆς οὗδα προλαβούσης αὐτοῦ ἐνταύθις τε καὶ ὁμιλίας, ὡς φιλοφρόνως παρ' ἡμῶν δραθήσεται καὶ δεχθήσεται, παρακαλοῦμεν δὲ καὶ διὰ τὴν ἡμετέραν μετριότητα, γνησιώτερα καὶ εὐκρίτερα τὰ τῆς ἀποδοχῆς καὶ τιμῆς καὶ ἀναπαύσεως αὐτῷ παρ' ἡμῶν γενέσθαι. Καὶ γὰρ καὶ πρὸς τὴν ἡμετέραν ἀγάπην, πάντοτε θερμὸν καὶ γνώστον κίκεται, καὶ ἐν τοῖς τῆς Ἐκκλησίας πράγμασι, τὸ σπουδαῖον καὶ πρόθυμον ἐπιδείκνυται, ὡσπερ καὶ ἐν λόγῳ καὶ βίῳ καὶ ἀρετῇ τὸ πρῶτον ἀποφέρεται, ὅς καὶ μέλλει Θεοῦ εὐδοῦντος ταῦτα καὶ ἡμᾶς κινῶντος, τὰ τῆς ἀγάπης καὶ ὁμοιοῦς σύμβολα, B

ταῦτα ἐστὶ τὰς τιμὰς ἡμῶν κεραίας τῶν ἐν χερσὶ συλλεθῶν ἀντίγραφα πρὸς ἡμᾶς κομίζων, εἰς πλείονα εὐφροσύνην ἡμῶν πνευματικῶν, καὶ καταρτισμὸν τῆς ἐν Κυρίῳ φιλικῆς ἡμῶν διαθέσεως. Πᾶσαν τὴν σὴν ἡμῶν ἐν Χριστῷ ἀδελφότητα πλείστα προσαγορεύομεν. Ἐβρομῶμεν ἐν Κυρίῳ ὑπερέχου ἡμῶν, ἀγιώτατε καὶ μακαριώτατε ἀδελφε, μισίτην καὶ συνεργὸν πρὸς Θεὸν τὸν κοινὸν προστάτην καὶ ἀντιλήπτορα ἡμῶν, τὸν μέγαν καὶ κορυφαῖον ἀπέστολον μακαρῶν, ὃ τὰς ὑπὲρ ἡμῶν τῶν ἀνάξιων δούλων αὐτοῦ ἐνταύθις, προσάγει μὴ κατοκνήσῃς. Εἰς σύμβολον δὲ τῆς μεσιτευούσης ἐν ἡμῶν ἐν Κυρίῳ ἀγάπης, ἀπιστευόμενοι τῇ ἀδελφικῇ ἡμῶν μακαριότητι, ἐγκόλπιον χρυσοῦν, οὗ ἡ μία ἄψις κρυστάλλῳ ἐγκατακελισμένῳ, ἢ δὲ ἑτέρα εἰκασμένη δὲ ἐγκαίσεως, καὶ ἐντὸς ἔχον ἕτερον ἐγκόλπιον, ἐν ᾧ εἰσι μεσίδες τῶν τιμῶν ἑῶν ἐντυπωμέναι· στερῆριον λευκῶν καὶ φαινόλιον κάστανον ἄραφα, ἐπιτραχήλιον καὶ ἐχειρίων, πεποικιλμένα χρυσοῦ. Καὶ ταῦτα δεχομένα Θεοῦ εὐδοῦντος καὶ διασώζοντος μετριάσει πρὸς τὸν οἰκτρὸν ταύτην ὑπομονήσεως χάριν, ἀποσταλῆν, ταῦτα ἐν ὄντι εὐφρῶς διατυλιχθέντα διατάξασθαι μοιδοῦντα σφραγίσθαι ἐνασκαυθῶναι.

D Vehendam suscepit, tanta reverentia et honore ap-
prime donatum accepimus, ut matre istius congregacionis vita excedente, nulla ab extraneis quocumque modo, sed una ex ipsis subrogetur, principibus Ecclesie Treverensis ex consulo faventibus, sororibus electione potitis, ipso quoque præsele devote annuente.

Quod tanta auctoritate subnixum, ut in æternam stabile permaneat, et fixum, in nomine Jesu Christi Domini nostri, sanctique prædecessoris Petri, et omnium electorum Dei, æterno servetur damnandus iudicio, si quis prælatus tanto hic commemorantes exinaniverit privilegio. Fiat, fiat, amen, amen.

facinus perpetratum, et quod inclementia Saraceno-
rum et Græcorum impietate in esse remanserat,
relictum conterraneorum fœda avaritia, injustaque
hostilitas usurpavit, juris et pietatis tramite præter-
misso; namque jus belli, quod vocitant, tanquam
profanum ab Ecclesia Christiana depellitur. Idcirco
studio tuo ad antiquam possessionem placide retra-
here coneris, istique sacro cœnobio restitui cura-
bis, vigente in omnibus partibus Italiæ piissimi di-
lecti filii principis regis Francorum sanctione, ut
oomites, iudices quoque isthic Stratigo, et cathapani
absque figura iudicii ad Ecclesias res Ecclesiarum
revertantur. Præcipientes nos modo quod arma ho-
stilia conquiescant, ne monachi ad jurgia secularia
accedant, nec quæstiones inconsulto moveant, aut
ad instar audaciæ militaris in elationem propter
libertatem incidant. Absurdum videtur apud religio-
sus sancti Benedicti ecclesiasticam libertatem in
licentiam temerariam difformari, ne ministeria mo-
nachorum contemni a pravis hominibus videantur.
Sed quidquid querendum, vel respondendum præ-
fato vestro monasterio sit, per advocatorem hoc fa-
cere ne obliviscare, et si res Ecclesiarum a Græcis
principibus in Oriente, et in aliquibus in Italia ditio-
nibus Græcanici imperii Saraceno-
rum appulsu impie
devastata reperitur, lætamur in Domino, quod cito
ad omnia redintegrentur. Si quis autem post præfa-
tam regis Francorum piissimi sanctionem adversus
istud monasterium Cupersanense putet habere que-
relam, et apud te tanquam abbatem vel monachos
litem suam decidere aut deferre voluerit, volumus
et statuimus ut ante nos aut legatos nostros queri-
monia deferatur quo . . . iudicii sine personarum
acceptatione sua, cuique iustitia Deo auctore serve-

tur. Præterea omnes libertates immunitatesve præ-
dicti monasterii, nec non libertates episcoporum, et
exemptiones sæcularium ab dilectis filiis imperatori-
bus et aliis fidelibus præmemoratis sacro cœnobio
totique conventui illius indultis, quorum diplomatem
a vesana hostium rabie sanctæ Ecclesiæ Romanæ
perduellium cremata major pars fuisse subdicitus
Dorotheus nobis retulit, auctoritate apostolica con-
firmamus et indulgemus, præcipientes ut presen-
tium seriem a dilecto in Christo fratre nostro biblio-
thecario in registris referri: ea omnia confirmatio-
nemque ipsam præsentis scripti patrociniis commu-
nimus. Si quæ ergo in futurum ecclesiastica sæca-
larisve persona hanc nostram confirmationis et
constitutionis paginam sciens contra eam temere ve-
nire tentaverit, secundo tertiove commonita, nisi
rebus suis congrua satisfactione prospexerit, pote-
statis honorisque sui careat dignitate, etamque divino
iudicio se existere de perpetrata iniquitate cogno-
scat, et a sanctissimo corpore, et sanguine Domini
nostri Jesu Christi repellatur. Amen. Amen. Amen.

Dat. Romæ, in monasterio sancti Anastasii per
manus Joannis bibliothecarii, et card. nostræ Ro-
mæ Ecclesiæ vii Kal. Decemb. anno Domini 815,
indict. 9, Pont. verò domni Leonis divina providen-
tia papæ III, anno 20.

Nicolaus presbyt. S. R. E. card. tit. sanctæ crucis
in Hierusalem.

Eustathius tit. sanctæ Praxedis presb. card. S. . .

Teophylactus S. R. E. card.

Stephanus S. R. E. tit. sancti Marci.

Bonifacius card. tit. S. . .

Joannes S. R. E. bibliothecarius.

ANNO DOMINI DCCCXVIII.

STEPHANUS IV

PONTIFEX ROMANUS.

NOTITIA HISTORICA IN STEPHANUM IV.

[Mansi, Cone. Collect., tom. XIV.]

Stephanus (a) natione Romanus ex patre Marino, D Hic a primæva ætate in patriarchio Lateranensi sub
(b) sedit annos septem, menses septem [mens. 7, d. 3]. sanctæ memoriæ domino Adriano papa nutritus

(a) *Stephanus*. Anno Domini nostri Jesu Christi
816, vigesima secunda mensis Junii, in locum Leonis
tertii Stephanum IV in sacris canonibus et discipli-
nis optime versatum clerus Romanus unanimi con-
sensu subrogavit. Cum pacis et unionis impetrandæ
gratia secundo mense suæ creationis, ut refert
Ammoinus, ad Ludovicum imperatorem in Gallias
profectus esset; præter ea que supra recenset
Anastasius, quidam auctor incertus, sed tamen

verus, in Vita Ludovici cap. 38 et 39, hæc conti-
gisse scribit: « Imperator antem ejus (Stephani
papæ) adventu præcognito, Beruhardo quidem ne-
poti eum comitari jussit. Sed et appropinquantibus
alios missos, qui eum cum debito honore perduce-
rent, direxit. Ipse autem adventum ejus Rhemis
sustinere statuit. Cui etiam obviam Hildebaldum ar-

(b) *Sedit annos septem, menses septem*. Step-
hanum, postquam e Gallia Romam revertisset, tribus
duntaxat mensibus superstitem fuisse, post auctori-

* Ademarum plerique solent appellare.